

**Wymagania edukacyjne zintegrowane z programem nauczania
z przedmiotu geografia dla klasy 7
Szkoły Podstawowej nr 2 im. Edwarda hr. Raczyńskiego w Komornikach**

Wymagania zostały zmodyfikowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 28.06.2024 r. (Dz.U. poz. 996)*

Wymagania na poszczególne oceny ¹				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Środowisko przyrodnicze Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej, • podaje całkowitą powierzchnię Polski, • wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie, • wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski, • wyjaśnia znaczenie terminów: plejstocen, holocen, • wyjaśnia znaczenie terminu rzeźba polodowcowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej, • opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy, • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy, • wskazuje na mapie przebieg granic Polski, • omawia proces powstawania gór, • wymienia ruchy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski, • opisuje dzieje Ziemi, • wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny, • charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy, • opisuje cechy różnych typów genetycznych gór, • przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski, • charakteryzuje jednostki geologiczne Polski, • wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze, • przedstawia proces powstawania lodowców, • wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski, • przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski, • rozpoznaje główne skały 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy, • wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski, • wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski, • opisuje wpływ wydobywania

¹ Szarym kolorem oznaczono dodatkowe wymagania edukacyjne.

<p>(glacialna),</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski, wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie, wymienia główne rodzaje skał, wyjaśnia znaczenie terminów: ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny, wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego, podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski, wymienia elementy klimatu, wyjaśnia znaczenie terminu średnia dobowa temperatura powietrza, wymienia czynniki, które warunkują różnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce, określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce, wyjaśnia znaczenie terminu przepływ, wyjaśnia znaczenie 	<p>górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce,</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce, omawia zlodowacenia na obszarze Polski, opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe, porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy, dokonuje podziału surowców mineralnych, podaje cechy klimatu Polski, podaje różnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej, rozpoznaje typy ujść rzecznych, opisuje zjawisko powodzi, wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią, wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych, omawia wielkość i głębokość 	<p>i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata,</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski, omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski, opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej, omawia warunki klimatyczne w Europie, charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce, omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce, odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów, wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce, wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry, opisuje na podstawie mapy 	<p>występujące na terenie Polski,</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce, opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski, opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce, wyszukuje i prezentuje informacje dotyczące zmian klimatu Polski omawia ważniejsze typy jezior w Polsce, przedstawia metody ochrony przeciwpowodziowej, omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki, omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku, omawia procesy i czynniki glebotwórcze, opisuje typy lasów w Polsce, opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną 	<p>surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze,</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę, wyszukuje i prezentuje informacje z zakresu prognozowania pogody, ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce, omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i tworzenia sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce, wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego, ocenia przydatność rolniczą różnych typów gleb, ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce,
--	---	--	--	--

<p>terminów: źródło, rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejkowate,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie główne rzeki Polski, • wyjaśnia znaczenie terminów: powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna, • wymienia przyczyny powodzi w Polsce, • określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego, • wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny, • omawia linię brzegową Bałtyku, • podaje główne cechy fizyczne Bałtyku, • wyjaśnia znaczenie terminów: gleba, czynniki glebotwórcze, poziomy glebowe, • wymienia typy gleb w Polsce, • wyjaśnia znaczenie terminu 	<p>Bałtyku,</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata, • opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku, • opisuje wybrane typy gleb w Polsce, • przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski, • omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce, • podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu <p>charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce.</p>	<p>cechy oraz walory Wisły i Odry,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce, • określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników, • charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku, • omawia powstawanie gleby, • wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych, • omawia funkcje lasów, • ocenia rolę parków narodowych w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego. 	<p>na terenie Polski.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego, • planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody.
--	--	---	---------------------------	---

<p>lesistość,</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia różne rodzaje lasów w Polsce, wskazuje parki narodowe na mapie Polski. 				
2. Ludność i urbanizacja w Polsce				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską, wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice, wyjaśnia znaczenie terminów: przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż demograficzny, wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie, wyjaśnia znaczenie terminów: piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia, odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich, prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej, omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018, omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce, omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw, wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w., oblicza współczynnik przyrostu naturalnego, podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce, omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce, porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie piramidy wieku i płci, oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski, opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce, opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia podział administracyjny Polski, omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy, analizuje piramidę wieku i płci ludności Polski, omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski, oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce, charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce, wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski, analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego, analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce, ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie, ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich,

<p>życia w Polsce na podstawie danych statystycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu gęstość zaludnienia, • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce, • wyjaśnia znaczenie terminów: migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego, • wyjaśnia znaczenie terminu migracje wewnętrzne, • wymienia przyczyny migracji wewnętrznych, • odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski, • wymienia główne skupiska Polonii, • wymienia mniejszości narodowe w Polsce, • wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe, • wyjaśnia znaczenie terminów: struktura zatrudnienia, • odczytuje z danych statystycznych wielkość 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce, • omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce, • podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce, • wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce, • określa kierunki napływu imigrantów do Polski, • wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności, • charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce, • podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce, • podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce, • wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady, • wskazuje różnice między 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy, • omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce, • wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności, • analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego, • przedstawia strukturę narodowościową ludności Polski na tle struktury narodowościowej ludności w wybranych państwach europejskich, • określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach, • charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce, • omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce, • porównuje wskaźnik 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce, • przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy, • omawia strukturę zatrudnienia wg działań gospodarki w poszczególnych województwach, • analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych, • omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji, • omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy, • określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce, • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej, • identyfikuje na wybranych przykładach związek między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich.
--	--	---	---	---

<p>zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: miasto, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja monocentryczna, aglomeracja policentryczna (konurbacja), • wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie, • wymienia funkcje miast, • odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy, • wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich, • wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast. 	<p>aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną,</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich. 	<p>urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce, • omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy. 		
<p>3. Rolnictwo i przemysł Polski</p>				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia funkcje rolnictwa, • wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce, • wymienia na podstawie map 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce, • prezentuje na podstawie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju, • charakteryzuje regiony 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce, • charakteryzuje czynniki wpływające na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej,

<p>tematycznych regiony rolnicze w Polsce,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: plon, zbiór, areal, • wymienia główne uprawy w Polsce, • wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce, • wyjaśnia znaczenie terminów: chów, pogłowie, • wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce, • wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich, • dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy, • wymienia funkcje przemysłu • wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej, • wymienia źródła energii, • wymienia typy elektrowni, • wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce, • wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim. 	<p>danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce, • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce, • wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce, • przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce, • wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce, • omawia cechy polskiego przemysłu, • wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski, • omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim, • lokalizuje na mapie Polski elektrownie cieplne, wodne i niekonwencjonalne, • opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł 	<p>rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy, • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce, • przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju, • opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce, • omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem, • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy, • wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim. 	<p>rozmieszczenie upraw w Polsce,</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy, • porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy, • omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej, • analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu, • opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej, • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce, • wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii, • analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem. 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny, • wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju, • analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki.
--	--	---	---	--

	<p>odnawialnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim. 			
4. Usługi w Polsce				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce, • wyjaśnia znaczenie terminu komunikacja, • wyróżnia rodzaje transportu w Polsce, • wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze, • wyróżnia rodzaje łączności, • wyjaśnia znaczenie terminów: centra logistyczne, spedycja, • wyjaśnia znaczenie terminów: eksport, import, bilans handlu zagranicznego, • wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski, • wyjaśnia znaczenie terminów: turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zróżnicowanie usług w Polsce, • omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce, • omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce, • omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce, • omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce, • wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym, • wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego, • omawia czynniki rozwoju turystyki, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju, • charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków, • omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski, • podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski, • przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce, • charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO, • charakteryzuje na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce, • prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego, • ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki, • analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy, • ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski, • analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta, • podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej, • ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy, • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski.

<ul style="list-style-type: none"> wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie, wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia polskie obiekty znajdujące się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO i wskazuje je na mapie. 	<p>przykładach walory turystyczne Polski,</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski. 	<p>Bałtyckim i w Krakowie,</p> <ul style="list-style-type: none"> określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach. 	
<p>5. Mój region i moja mała ojczyzna</p>				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu region, wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski, wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony, wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu, wyjaśnia znaczenie terminu mała ojczyzna, wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny, przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie, wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje główne cechy środowiska przyrodniczego regionu na podstawie map tematycznych, wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych, określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym, rozpoznaje w terenie obiekty decydujące o atrakcyjności małej ojczyzny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie, analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu, prezentuje główne cechy gospodarki regionu, opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny, omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu, prezentuje na podstawie informacji wyszukiwanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> projektuje na podstawie wyszukiwanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie. wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego, planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie, projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej

				społeczności, • podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej.
--	--	--	--	--

Dostosowywanie wymagań edukacyjnych do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów

Uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych obowiązują wymagania i kryteria ocen określone w wymaganiach edukacyjnych dla wszystkich uczniów, z pewnymi wyjątkami wynikającymi z posiadanej niepełnosprawności lub deficytów i uwzględniającymi zalecenia zawarte w opiniach i/lub orzeczeniach, tj.:

	formy dostosowania wymagań edukacyjnych:	warunki sprawdzania wiedzy i umiejętności:
uczeń słabosłyszący	Stopniowanie trudności i wydłużanie czasu pracy	Wydłużenie czasu
uczeń słabowidzący	Krótkie instrukcje	Inaczej ustawiona ławka/miejsce
uczeń ze spektrum Autyzmu, w tym z zespołem Aspergera	Formułowanie krótkich i prostych poleceń	Wcześniejsze rozpoczęcie pracy, możliwość odpowiadania na przerwie
uczeń z orzeczeniem o potrzebie nauczania indywidualnego lub z opinią o indywidualizowanej ścieżce kształcenia	Indywidualizacja tempa i metod pracy	Sprawdzanie w warunkach indywidualnych
uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się:	Indywidualizacja tempa i sposobu pracy. stopniowanie trudności zadań. wspieranie analizy zadań i poleceń materiałami graficznymi.	dostosowane formy odpowiedzi. czytelne, proste polecenia. wydłużony czas.
• uczeń z dysgrafią	umożliwienie pisania testów – karta odpowiedzi na laptopie	
• uczeń z dysortografią	materiały z większą czcionką pytania krótkie, jednoznaczne	
• uczeń z dysleksją	umożliwienie pisania testów – karta odpowiedzi na laptopie materiały graficzne jako wsparcie.	

• uczeń z dyskalkulią	jasne, proste polecenia językowe. ograniczenie zadań o złożonej strukturze. dodatkowe wyjaśnienia pojęć.	
uczeń-cudzoziemiec i uczeń z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z wcześniejszym kształceniem za granicą	dodatkowe wyjaśnienia pojęć stopniowanie trudności językowych	Możliwość odpowiedzi ustnej
uczeń z afazją	Wydłużanie czasu wypowiedzi, dzielenie materiału na mniejsze części	możliwość odpowiedzi pisemnej. pytania pomocnicze. wydłużony czas. ocena treści, nie formy językowej.
uczeń z zaburzeniami komunikacji językowej	Prosty język komunikatów. Częste sprawdzanie zrozumienia. Unikanie trudnych pojęć abstrakcyjnych. Cierpliwe oczekiwanie na wypowiedź	Wydłużenie czasu odpowiedzi Pytania naprowadzające. Dodatkowy czas.
uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	Praca na materiale przystosowanym do poziomu funkcjonowania	Zadania praktyczne
uczeń z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną innymi przyczynami niż mózgowe porażenie dziecięce	Możliwość pisania komputerowego. Dostosowanie stanowiska pracy.	Możliwość pisania na komputerze. Wydłużony czas.
uczeń z niepełnosprawnościami sprzężonymi	zalecenia zawarte w Indywidualnym Programie Edukacyjno-Terapeutycznym	
uczeń z niedostosowaniem społecznym lub zagrożony niedostosowaniem społecznym	jasne zasady i struktura lekcji. Krótkie, konkretne komunikaty. Ograniczenie bodźców rozpraszających.	Krótkie, jasne instrukcje. Praca w spokojnym miejscu. Wydłużony czas.
uczeń z zaburzeniami komunikacji językowej i mutyzmem wybiórczym	Możliwość odpowiedzi pisemnych. Brak presji na wypowiedzi ustne. Stopniowe wprowadzanie komunikacji werbalnej.	Odpowiedzi pisemne. Pytania zamknięte. Stopniowe wdrażanie wypowiedzi ustnych.

Opracowanie:
zespół nauczycieli geografii w składzie:
Piotr Duda
Alicja Ratajkiewicz
Anna Kusiak - Kasprzak